

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

USAID PROJECT FOR MEDIA LEGAL
REFORM AND RESPONSIBLE MEDIA

**ЦЕНТАР за
РАЗВОЈ на
МЕДИУМИ**

МОНИТОРИНГ НА СУДСКИТЕ СЛУЧАИ ЗА НАВРЕДА И КЛЕВЕТА

СКОПЈЕ, АПРИЛ 2015

ПРОГРАМА НА УСАИД ЗА ЗАЈАКНУВАЊЕ НА НЕЗАВИСНИТЕ МЕДИУМИ ВО МАКЕДОНИЈА,
ПРОЕКТ ЗА ОДГОВОРНИ МЕДИУМИ И ЗАКОНОДАВНИ РЕФОРМИ ВО МЕДИУМСКАТА СФЕРА

Оваа публикација/извештај е подготвен/а од стана на Центарот за развој на медиуми со великодушна поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за Меѓународен Развој (УСАИД). Мислењата изразени во оваа публикација му припаѓаат на Центарот за развој на медиуми и не ги изразуваат ставовите на Агенцијата на САД за Меѓународен Развој или на владата на Соединетите Американски Држави.

МОНИТОРИНГ НА СУДСКИТЕ СЛУЧАИ ЗА НАВРЕДА И КЛЕВЕТА

ИЗВЕШТАЈ БР. 5
(ЈАНУАРИ – МАРТ 2015)

ПОДГОТВИЛ:
М-Р ВЛАДИМИР МЕДАРСКИ

СКОПЈЕ, АПРИЛ 2015

ВОВЕД

Центарот за развој на медиуми, во рамките на програмата на УСАИД за зајакнување на независните медиуми во Република Македонија и Проектот за одговорни медиуми и законодавни реформи во медиумската сфера, во периодот јануари - март 2015 година, ги набљудуваше судските постапки, поведени според Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета, пред Основниот суд Скопје 2 Скопје.

Имајќи го предвид фактот дека Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета е од исклучително значење за слободата на изразување и слободата на медиумите во Република Македонија, како и неизвесноста од ефектите на неговата имплементација, Центарот за развој на медиуми, континуирано ги мониторира судските случаи за навреда и клевета во кои се вклучени новинари, уредници и медиуми, но и случаите во кои како странки се јавуваат и државни функционери.

Покрај директното следење на овие предмети и присуството на одржаните рочишта, ЦРМ е во постојан контакт и со Апелациониот суд во Скопје, во однос на тоа дали тој се има изјаснето по жалбените постапки за веќе донесените пресуди од Основниот суд.

Мониторингот се фокусира на спроведувањето на Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета, постапувањето на судиите при примената на материјалниот и процесниот закон во судските постапки, примената на праксата на Европскиот суд за човекови права, на Европската конвенција за заштита на

човековите права и основните слободи, како и на другите меѓународни документи и принципи за заштита на слободата на изразување.

СУДСКИ ПОСТАПКИ ЗА НАВРЕДА И КЛЕВЕТА ВО ПРВИОТ КВАРТАЛ ОД 2015

Во периодот јануари - март 2015 година, Центарот за развој на медиуми, во Основниот суд Скопје 2 Скопје, следеше 33 судски предмети на 68 рочишта. До затворањето на овој извештај, завршени се 51 случаи, но поголемиот дел од пресудите сè уште не се правосилни односно во тек е жалбената постапка пред Апелациониот суд.

Во првиот квартал од 2015 година, пред Основниот суд во Скопје, поведени се 26 нови предмети за навреда и клевета, од кои дури половината – 13, се однесуваат на новинари и на медиуми. До моментот на пишување на овој извештај, за ниту еден од новите предмети нема одржано подготвително рочиште бидејќи за поголем дел од нив се уште не се определени судиите кои ќе ги водат, а за некои предмети се чека одговор на тужба.

Оваа бројка од 13 судски предмети, го потврдува трендот на континуирано поднесување тужби за навреда и клевета против новинарите односно го потврдува фактот дека новинарите најчесто се среќаваат низ судските постапки. Исто така, овој тренд, но и досегашната пракса, покажуваат дека судовите и судските постапки за навреда и клевета се еден од најчесто користените механизми за притисок врз новинарите и нивната работа.

Центарот за развој на медиуми, за време на мониторингот на судските случаи за навреда и клевета против новинарите констатираше и тренд на поднесување тужби на новинари против новинари. Драган Павловиќ Латас,

во текот на 2014 година, на пример, поднесе низа тужби против новинари и медиуми, и тоа за пренесување информации од прес-конференција на политичка партија, поврзани со аферата Висарис.

Во првиот квартал од 2015 година, Основниот суд Скопје 2 Скопје, го одби тужбеното барање на Драган Павловиќ Латас против Бранко Героски, како неосновано. Ваквата одлука на судот преставува добар пример за тоа како судовите треба да ги штитат слободата на информирање и слободата на изразување.

Во овој период на мониторинг, правосилно беа завршени само 3 предмети односно за нив се изјасни и Апелациониот суд во Скопје:

1. П4 34/13а Бојо Андревски против Јадранка Костова,
2. П4 а 53/13 Славко Котески против Ивана Костовска, Зоран Андоновски и НИК Нова Притн ДООЕЛ увоз-извоз Скопје и
3. П4 227/14 Горјанче Петревски против Лекторска агенција Везилка ДОО Скопје.

Апелациониот суд, во овие предмети, ги потврди одлуките на Основниот суд и според Центарот за развој на медиуми, во целост се придржуваше до Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета, Европската конвенција и праксата на Судот во Стразбур. На ваков начин судовите воспоставуваат добра пракса која треба да ја применуваат во сите судски постапки односно и во постапките во кои се инволвирани политичари и функционери од власта. Досегашниот

мониторинг на ЦРМ, покажува дека судиите правилно постапуваат единствено во судските случаи во кои нема политичари од власта, а дека целосн потфрлаат и користат двојни аршини во случаите кога се инволвирани функционери и претставници на владејачките партии.

Судските случаи за клевета и навреда во Основниот суд Скопје 2 Скопје ги водат тројца судии: Јованка Спировска Панева, Весна Калковска и Нухи Рустеми, а во Апелациониот суд Скопје, работи Совет составен од судиите: Лидија Димчевска (претседателка), Станка Зафирова и Енвер Беџети.

СЛУЧАЈ БОЈО АНДРЕВСКИ - ЈАДРАНКА КОСТОВА

Во овој случај, тужителот Бојо Андревски бараше да се утврди дека тужената Јадранка Костова е одговорна за клевета и да му плати на име надомест за нематеријална штета за повреда на честа и угледот во висина од 120.000 денари, затоа што, како главен и одговорен уредник дозволила да се објави текст со наслов „Љупчо и Љубе ќе си ги изедат ушите, оти за само 3.000.000 марки го закашкаа криминалот на Синго“. Според тужителот Костова изнела неистинити и неточни информации за тужителот, со цел да им наштети на неговите чест и углед. Во текстот било наведено дека Бојо Андревски направил големо богатство со шверц на нафта и продажба на дипломи, дека како лице со чин заставник во поранешна ЈНА набрзина се здобил со две дипломи доктор на науки и професорска титула, како и други неистинити факти.

Во овој случај, според Центарот за развој на медиуми, судот правилно постапи со тоа што го одби тужбеното барање како целосно неосновано. Судот во постапката, правилно утврдил дека предметниот текст не претставува тврдење на Костова, туку

дека е пренесен интегрален текст и дел од писмо кое лицето Зоран Азманов го доставил до Основното јавно обвинителство, како и дека пред објавувањето на текстот, тужената постапила според сите професионални новинарски стандарди односно извршила проверка во Обвинителството и откако, обезбедила сигурни докази дека навистина постои такво писмо, дозволила да се објават негови делови.

Судот со носењето на ваква одлука се придржувал до член 2 од Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета, според кој слободата на изразување и информирање е загарантирана со закон, како и до член 10 од Европската конвенција за заштита на човековите права, кој предвидува дека секој човек има право на слобода на изразување, а ова право ги опфаќа и слободата на мислење и слободата на примање и пренесување на информации и идеи.

Исто така, судот, правилно го применил членот 10 од Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета, во кој се предвидени основите за исклучување на одговорност за клевета. Според овој член, не постои одговорност за клевета ако известувањето за фактите кои се штетни за честа и угледот е направено при вршење на новинарска професија и ако во средствата за јавно информирање се изнесени факти кои што се однесуваат на прашање од јавен интерес, со повикување на сериозни извори на сознание, спрема кои тужениот постапувал со потребна мера на должно внимание, а во согласност со професионалните новинарски стандарди. Судот при утврдувањето на постоењето на јавниот интерес во конкретниот случај, се повикал и правилно го применил член 5 од Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета, во кој се предвидени подрачјата на јавен интерес.

СЛУЧАЈ СЛАВКО КОТЕСКИ - ИВАНА КОСТОВСКА, ЗОРАН АНДОНОВСКИ И НОВА ПРИНТ СКОПЈЕ

Во овој случај, тужителот Котески бараше судот да утврди одговорност за клеветата кај тужените Костовска, Андоновски и Нова Принт, и да ги задолжи да му платат надомест за нематеријална штета во вкупен износ од 310.000 денари. Според тужителот, Костовска како новинар и автор на текст, а Зоран Андоновски како одговорен уредник во „Нова Македонија“, се одговорни за сторена клеветата со тоа што за тужителот изнеле неистинити факти, штетни за неговите чест и углед. Според тужителот, во текстот „Ревизори ќе истражуваат како се делат европските пари“, Костовска вметнала неколку интернет-коментари, меѓу кои и спорниот коментар во кој се бара да се испита колкав имот за последните две три години стекнал Котевски, како и да се испитаат бизнисите на неговиот вујко Славко Котевски.

Од донесената пресуда со која тужбеното барање се одбива како неосновано, може да заклучиме дека Судот правилно постапил при примена на Законот за граѓанска одговорност за навреда и клеветата, меѓународните принципи и стандарди. Судот при носењето на одлуката, а според предложените докази во текот на постапката, правилно постапил кога утврдил дека тужената Ивана Костовска не е потпишана како автор на спорниот текст и дека тој претставува интернет-коментар со псевдоним „Обама“. Исто така, судот правилно оценил дека тужената нема никаква улога во поглед на уредувачката политика, па следствено на тоа нема ни овластување да одлучува, дали и кои коментари на трети лица можат да бидат вметнати во нејзин текст. Едновременно, судот оценил дека во авторскиот текст на Костовска не постојат неистинити факти, а нема ниту намера за повреда и честа на тужителот.

Во однос на Зоран Андоновски, како

одговорен уредник, судот сметал дека содржината на спорниот текст, сама по себе не може да предизвика штета врз честа и угледот на тужителот. Ваквите содржини, според праксата на Европскиот суд за човекови права може да се каже дека се во рамката на членот 10 од Европската конвенција за заштита на човековите права. Судот правилно ја оценил улогата на медиумите во едно демократско општество, па така, критиката спрема јавните мислења може да биде и поостра, затоа што, носителите на јавни функции мора да имаат и поголем праг на толеранција

СЛУЧАЈ ГОРЈАНЧЕ ПЕТРЕВСКИ - ЛЕКТОРСКА АГЕНЦИЈА ВЕЗИЛКА СКОПЈЕ

Во случајот Горјанче Петревски против Лекторска агенција Везилка ДОО Скопје, тужителот бараше судот да утврди дека тужениот е одговорен за навреда и да му досуди надомест за нематеријална штета во износ од 922.500 денари. Според тужителот, Везилка на својот сајт објавила дека во лектирата „Снеговите на Климентина Евин“, напишана од тужителот, има знаци на педофилија, дека е тоа шокантна лектира, дека тужителот објавил книга во која се опејува педофилијата без ниеден збор за осуда, како и дека книгите на тужителот имаат содржини кои не се соодветни за деца од основно училиште.

Судот во овој случај го одби тужбеното барање на тужителот, поради немање пасивна легитимација на тужениот. Судот со ваквата одлука правилно постапи затоа што, тужителот не успеа во текот на постапката да докаже дека тужениот е издавач на сајтот МКД МК, односно не успеа да докаже кое правно лице го издава или уредува овој сајт. Исто така, од предложените докази не може да се утврди дека постои некаква поврзаност меѓу тужениот и порталот МКД МК.

Судот со ваквата одлука правилно го

применил членот 6 од Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета кој предвидува за навреда сторена преку средства за јавно информирање да одговараат: авторот на изјавата, уредникот или лицето што го заменува и правното лице.

УСТАВНИОТ СУД ЗА (НЕ) УСТАВНОСТА НА ЗАКОНОТ

Во овој период на мониторинг, по дури 20 месеци од поднесувањето на Иницијативата за оценување на уставноста на Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета, од страна на Центарот за развој на медиуми и на Фронтот за слобода на изразување, Уставниот суд, на седницата одржана на 18 февруари 2015, донесе Решение со кое одлучи да не поведе постапка за оценување на уставноста на Законот во целина, како и на посебно оспорените одредби со иницијативата.

Единствено, судијата Наташа Габер-Дамјановска имаше издвоено мислење и според неа, Уставниот суд требаше да поведе постапка за оценување на уставноста на Законот, затоа што, секоја добра национална легислатива мора да понуди разумен баланс меѓу потребата да се заштити и промовира слободата на изразување и оправдано да се заштитат нечији чест и углед од навреда или клевета. Примената на Законот, истакна Габер-Дамјановска, не треба да доведува до ефект на самоцензура поради ригорозни правни последици, бидејќи со тоа се уништува критичкото новинарство, а се губи и суштината на демократската дебата во општеството. Судијата Наташа Габер-Дамјановска, понатаму во своето издвоено мислење, со право наведува дека Уставниот суд треба да изгради свој став за начинот на кој се донесува Законот, но и за материјално-суштинскиот однос за тоа што конкретно уредува Законот. Судијата Габер-Дамјановска, наведува дека со Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета

се уредуваат прашања од процесна природа и затоа треба да биде донесен со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници во Собранието, а не како што е донесен со просто мнозинство. Понатаму, според неа, иницијативата со право вели дека со Законот се повредува член 13 став 1 од уставот на РМ, во кој е утврден принципот на пресумпција на невиност, како и членот 18 став 1 кој ја гарантира сигурноста и тајноста на личните податоци.

Исто така, Габер-Дамјановска реагира во делот на времените мерки кои може да се изречат од страна на судот, како и во членот за исклучување на одговорност за навреда. Според сегашната законска одредба, лицето кое ја дало клеветничката или навредливата изјава, нема никаква можност да се произнесе по барањето за одредување времена мерка, ниту пак, да ја оспори одлуката. Ваквата одредба со отсуство на какви било процесни гаранции за тужениот, го поставува прашањето за еднаквоста на странките во постапката, како еден од елементите на фер судење, предвиден и со членовите 6 и 10 од Европската конвенција.

СУДСКИ СЛУЖБИ

Во првиот квартал на 2015 година, интернет-страницата на Основниот суд Скопје 2 Скопје, не само што не се ажурирала редовно во однос на објавувањето на донесените решенија и пресуди, и на закажаните судски рочишта, туку, таа речиси беше целосно нефункционална и не можеше да са пристапи до нејзините информации. На ваков начин, Судот сериозно ја нарушува својата транспарентност, но и отеченост.

Извесно подобрување имаше кај доставната служба бидејќи во овој период на мониторинг, многу мал број рочишта беа одложени поради неуредна достава. Поголемата ажурност на судската доставна служба овозможува непречен тек на рочиштата, а воедно се избегнуваат и

непотребните трошоци на странките, како што се на пример, трошоците за добивање податоци од Министерството за внатрешни работи.

Подобрување има и во однос на техничка опременост на судниците односно

обезбедени се услови за тонско снимање на расправите и прегледување на ЦД- снимките, кои се предложени како доказ од страна на странките во постапките.

ЗАКЛУЧОЦИ

Во првиот квартал од 2015 година, пред Основниот суд во Скопје, поведени се 26 нови предмети за навреда и клевета, од кои дури половината, се однесуваат на новинари и на медиуми. Оваа бројка од 13 судски предмети, го потврдува трендот на континуирано поднесување тужби за навреда и клевета против новинарите односно го потврдува фактот дека новинарството е професија која најчесто се среќава низ судските постапки. Исто така, овој тренд, но и досегашната пракса, покажуваат дека судовите и судските постапки за навреда и клевета се еден од најчесто користените механизми за притисок врз новинарите и нивната работа.

Центарот за развој на медиуми, за време на мониторингот на судските случаи за навреда и клевета против новинарите констатираше и тренд на поднесување тужби на новинари против новинари. Драган Павловиќ Латас, во текот на 2014 година, на пример, поднесе низа тужби против новинари и медиуми, и тоа за пренесување информации од прес-конференција на политичка партија, поврзани со аферата Висарис. Во првиот квартал од 2015 година, Основниот суд Скопје 2 Скопје, го одби тужбеното барање на Драган Павловиќ Латас против Бранко Героски, како неосновано. Ваквата одлука на судот претставува добар пример за тоа како

судовите треба да ги штитат слободата на информирање и слободата на изразување.

Во овој период на мониторинг, правосилно беа завршени само 3 предмети. Апелациониот суд, во овие предмети, ги потврди одлуките на Основниот суд и според Центарот за развој на медиуми, во целост се придржуваше до Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета, Европската конвенција и праксата на Судот во Стразбур. На ваков начин судовите воспоставуваат добра пракса која треба да ја применуваат во сите судски постапки односно и во постапките во кои се инволвирани политичари и функционери од власта. Досегашниот мониторинг на ЦРМ, покажува дека судиите правилно постапуваат единствено во судските случаи во кои нема политичари од власта, а дека целосно потфрлаат и користат двојни аршини во случаите кога се инволвирани функционери и претставници на владејачките партии.

НВО ИНФОЦЕНТАР

АНЕКС 1

МОНИТОРИНГ НА МЕДИУМИТЕ ЗА ЗАКОНОТ И СЛУЧАИТЕ ЗА НАВРЕДА И КЛЕВЕТА ПРОТИВ НОВИНАРИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА

(ЈАНУАРИ-МАРТ 2015)

ПОДГОТВИЛЕ:
ЕЛЕНА СИМОНОСКА
БИЛЈАНА БЕЈКОВА

СКОПЈЕ, АПРИЛ 2015

ВОВЕД

ННВО Инфоцентарот, во рамките на Програмата на УСАИД за јакнење на независните медиуми и Проектот за одговорни медиуми и законодавни реформи во медиумската сфера кој го спроведува Центарот за развој на медиуми, реализира постојан мониторинг и анализа на јавната дебата во медиумите.

Оваа анализа ја опфаќа примената на Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета, како и случаите за навреда и клевета во кои се вклучени новинари и медиуми.

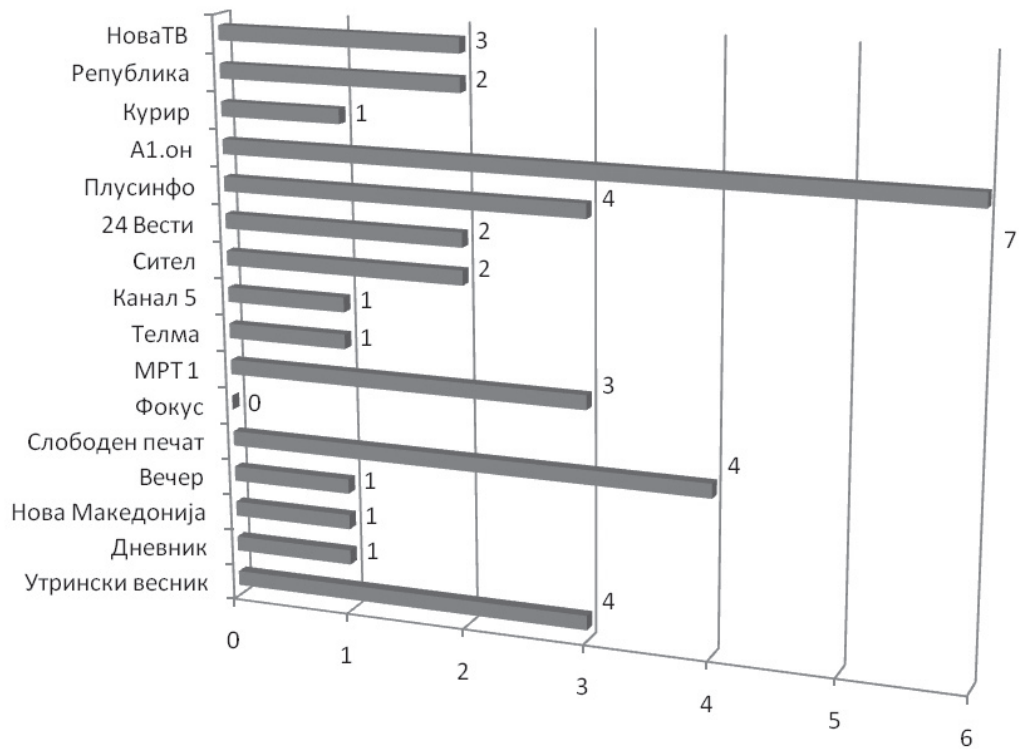
Во мониторингот се вклучени 16 традиционални и нови медиуми - весници: Утрински весник, Нова Македонија, Дневник, Слободен печат и Вечер; неделници: Фокус; телевизии (централни информативни емисии): Канал 5, Сител,Телма, МРТ1 и 24 Вести, и портали: А1.он, Куирин, Република, Плусинфо и НоваТВ.

Предмет на анализа се новинарските текстови и прилози, колумните, фотографиите и другите илустрации поврзани со написите и со темите вклучени во мониторингот.

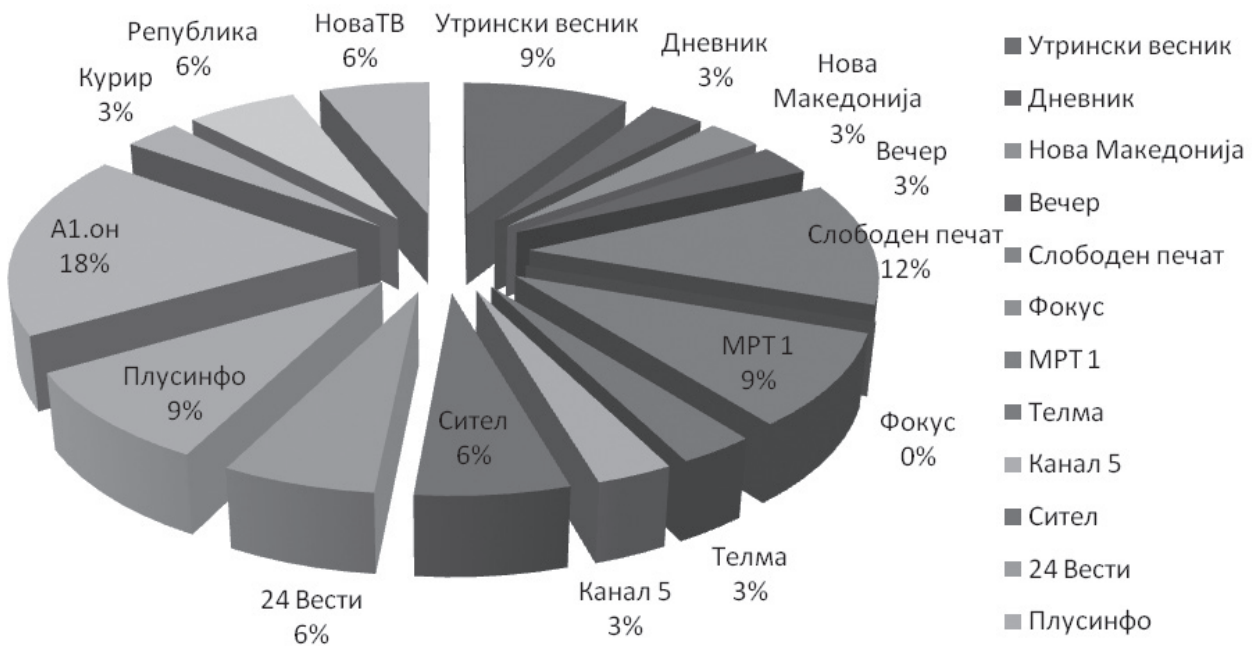
КВАНТИТАТИВЕН ПРЕСЕК

Во периодот од 12 јануари до 31 март 2015 година, во мониторираните медиуми се регистрирани вкупно 709 новинарски написи и прилози посветени на медиумските закони и медиумските слободи. Од нив, само 37 или 5,2 % се посветени на Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета, како и на случаите за навреда и клевета во кои се вклучени новинари и медиуми.

БРОЈ НА ПРИЛОЗИ ПО МЕДИУМ:

ПРОЦЕНТУАЛНА ПОДЕЛБА НА ПРИЛОЗИТЕ ПО МЕДИУМ:

КВАЛИТАТИВЕН ПРЕСЕК

Малиот број регистрирани прилози во првото тримесечје од 2015 година, кои ја покриваат проблематиката со навредата и клеветата, индицира опаѓање на интересот на медиумите да ја следат примената на Законот и неговото влијание врз слободата на изразување, па дури и кога станува збор за случаи во кои се вклучени медиуми или новинари.

И покрај податоците објавени од Основниот суд Скопје 2 дека тужбите за новинарите, само во Скопје, достигнуваат дури една третина од вкупниот број тужби за навреда и клевета - медиумите, сепак, покажаа намален интерес.

„Од вкупно 367 тужби, кои се однесуваат на тужби за клевета и навреда, дури 119 се однесуваат на новинари. Ова се најновиите бројки кои, денеска, на Денот на правосудството на Македонија, ги презентираше Сања Томиќ, портпаролка на Основниот суд Скопје 2.“ (Утрински весник, 31.03.2015)

Пред Основниот суд во Скопје, во првите три месеци од оваа година, поведени се 26 нови предмети за навреда и клевета, од кои дури половината, се однесуваат на новинари и на медиуми, со што се потврдува трендот на континуирано поднесување тужби за навреда и клевета против новинарите односно го потврдува фактот дека новинарството е професија која најчесто се среќава низ судските постапки.

Слични се наодите и на Здружението на новинари на Македонија (ЗНМ), изнесени на промоцијата на Новинарскиот прирачник за навреда и клевета. Настанот на ЗНМ, организиран на 24 март, беше проследен

од три медиуми (Утрински весник, Нова Македонија и 24 Вести).

„Судски спорови што траат „цела вечност“ и дури 330 тужби за клевети, лаги или навреди во кои се вклучени новинари. Ваквата состојба со слободата на изразување и со клеветата и навредата пред три години беше еден од главните мотиви што ја доведоа иницијативата за декриминализација на клеветата и на навредата, што резултира со носење нов закон за граѓанска одговорност во 2012 година. Денес кога овие дела не се сметаат за кривични престапи и новинарите за нив не можат да добијат зашторска казна, а судските притоци наместо во кривичниот се водат во граѓанскиот суд, состојбата е видно променета. Кон крајот на минатата година во земјава имало вкупно 19 случаи за клевета и за навреда, а во 11 од нив новинари се тужат меѓу себе.“ (Нова Македонија, 25.03.2015)

Кога информираат за навредата и клеветата, медиумите главно пренесуваат изјави и ставови на релевантни личности и институции, а многу малку или воопшто не објавуваат прилози кои имаат аналитичка содржина. Новинарите не ги наметнуваат темите, туку само ги следат и за нив информираат главно преку жанровите - вест, извештај и интервју.

Неколку нови случаи или најави за тужби го задржаа медиумскиот интерес во овој период.

Тужбата на вицепремиерот и министер за финансии, Зоран Ставрски против Петре Шилегов, портпарол на СДСМ, предизвика најголем интерес во медиумите, со вкупно 8 објавувања. Медиумите го пренесоа соопштението на Министерството за

финансии, нагласувајќи дека Шилегов не се извинил во законскиот рок од 48 часа.

„Измина законскиот рок од 48 часа согласно член 13 од Законот за граѓанска одговорност, за потпишаролош Петре Шилегов јавно да му се извини на вицепремиерот и министер за финансии Зоран Сиваврески за клеветата која јавно ја изрече на 11 и 12 јануари дека Сиваврески го потпишал договорот со германската фирма Лудвиг Фајфер за рехабилитација на канализациската мрежа во Прилеп, наведуваат во соопштението од Министерството за финансии.“ (А1он, 14.01.2015)

Интересно е да се нагласи дека единствениот аналитички напис во овој период е објавен во Утрински весник и се однесува на овој случај - „Петре Шилегов – најтужениот портпарол“, 23.01.2015.

За провладините „Курир“ и „Република“ единствено интересен беше случајот на претседателот на Синдикатот за образование, наука и култура (СОНК), Јаким Неделков против членови од Синдикатот. Тие со свои коментари ја известуваат публиката за намерите на Неделков.

„Претседателот на СОНК, Јаким Неделков, ќе ги тужи сите оние кои ќе си дозволат себеси да се спроведат на неговите полици и кои за било која тема нема да се согласат со неговото мислење. По неуспехот да организира штрајк нервозниот Неделков почна да ги тужи членовите на СОНК кои јавно го искажаа своето мислење и кажаа дека се против одлуката за штрајк.“ (Република, 27.01.2015)

„Нервозниот Неделков соочен со крахот на штрајкот почна да тужи свои членови и се сврше против сите.“ (Курир, 27.01.2015)

Единствено од написот на интернет страницата на Утрински весник, објавен на 15.02.2015, дознаваме за најава на тужби за 8 медиуми од страна на пратеникот од ДУИ, Артан Груби.

„Артан Груби, пратеникот и шеф на кабинетот на претседателот на ДУИ, Али Ахмети, влезе во војна со медиумите, илчесто во само еден ден најава

дека ќе поднесе шест тужби против три медиуми на албански јазик. Груби најава осум тужби против повеќе медиуми на албански јазик, меѓу кои и весникот „Лаж“, интернет порталите „Алмакос“, „Тешова со“, „Тешова 1“, но и за водителот Миленко Неделковски...“ (Утрински весник, 15.02.2015)

Извинувањата од медиумите и новинарите кои набрзо пристигнаа до Груби, не беа пренесени од медиумите кои ги следиме со овој мониторинг.

Во овој период судска разрешница имаше и случајот Миленко Неделковски против граѓанскиот активист Жарко Трајаноски. За случајот известуваат критичките медиуми Слободен печат, А1он и Плусинфо.

„Изјавата за која беше обвинет Трајаноски, беше дадена како реакција на јавните повици на Неделковски за ликвидација на новинарите неистомисленци, на што официјално со осуда реагираше и Здружението на новинарите на Македонија.“ (Плусинфо, 24.02.2015)

Кон крајот на март 2015 година, Уставниот суд на Република Македонија донесе одлука да не ја прифати иницијативата за оспорување на уставноста на Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета. Иницијатива ја поднесе неформална граѓанска коалиција „Фронт за слобода на изразувањето“, во првата половина од 2013 година.

Одлуката на Уставниот суд не го привлече вниманието на ниту еден од набљудуваните медиуми. Публиката посредно се информираше за оваа одлука, и тоа преку двата извештаи објавени на порталите Нова ТВ и А1он, во кои беше претставено издвоеното мислење на уставната судијка Наташа Габер - Дамјановска.

„Иако мнозинството судии одлучија спроведливо, Габер-Дамјановска смета дека може да се постави прашањето за уставноста на овој Закон затоа што Собранието го донело со просито мнозинство иако содржи одредби кои ги уредуваат судските постапки.“ (Нова ТВ, 24.03.2015)

ЗАКЛУЧОК

Во првото тромесечие од 2015 година, медиумите многу малку се интересираа и се занимаваа со судските случаи за навреда и клевета, но и со слободата на изразување воопшто.

Медиумско внимание не предизвика ни информацијата од Основниот Суд Скопје дека речиси една третина од судските постапки за навреда и клевета се однесуваат на новинари и медиуми.

Единствено, неколку нови случаи и најави за тужби го задржаа медиумскиот интерес,

како на пример, тужбата на вице-премиерот и министер за финансии, Зоран Ставрски против Петре Шилегов, портпарол на СДСМ.

Кога информираат за навредата и клеветата, медиумите главно пренесуваат изјави и ставови на релевантни личности и институции, а многу малку или воопшто не објавуваат прилози кои имаат аналитичка содржина. Новинарите не ги наметнуваат темите, туку само ги следат и за нив информираат главно преку жанровите - вест, извештај и интервју.